

Anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2021

Denne statistik viser anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i politikredsene i Danmark samt Færøernes Politi i 2021. Begrebet ”langvarig varetægtsfængsling” dækker i denne statistik over en varetægtsfængsling, der har en varighed på mere end 3 måneder.

Resultater og udvikling - politikredsene i Danmark

- Der blev foretaget ca. 3.600 varetægtsfængslinger i 2021, hvilket er det laveste antal set over de seneste 5 år. Heraf var ca. 1.800 varetægtsfængslinger langvarige, svarende til ca. 50 procent.
- Den gennemsnitlige varighed af en langvarig varetægtsfængsling i 2021 var på ca. 8 måneder, hvilket svarer til niveauet de seneste år.
- Ud af de knap 3.600 varetægtsfængslinger i 2021 var den varetægtsfængslede person i 165 tilfælde under 18 år svarende til ca. 4,5 procent. Set over en 5-årig periode ligger antallet på nogenlunde samme niveau.
- 89 af disse varetægtsfængslinger var langvarige, svarende til ca. 54 procent, og den gennemsnitlige varighed var ca. 6 måneder. Den gennemsnitlige varighed af disse varetægtsfængslinger er nogenlunde på samme niveau som de seneste 5 år, mens andelen har været stigende i samme periode.
- Anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger er mere hyppigt forekommende i sager, hvor der indgår flere personer i samme hovedforhold, og den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslinger er længst i sager med 5 eller flere personer. Dette gør sig gældende for hele perioden 2017 - 2021.
- Der er sket domfældelse i ca. 90 procent af de sager, hvor der har været anvendt langvarige varetægtsfængslinger i 2021, hvilket stort set har været samme niveau set over en 5-årig periode. Langt størstedelen af disse sager (ca. 80 procent) er afgjort med en ubetinget fængselsstraf.
- Varetægtsfængslinger i 2021 er generelt hyppigst forekommende i sager vedrørende narkotikakriminalitet og vold. Andelen af de langvarige varetægtsfængslinger er procentvist hyppigst forekommende i sager vedrørende drab, sædelighed og røveri.

Det skal samlet set bemærkes, at anvendelsen af varetægtsfængsling beror på de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder på karakteren af kriminaliteten og den enkelte sags forhold. Derfor vil det kun i begrænset omfang være muligt, ud fra udviklingen i antallet og varigheden af varetægtsfængslinger, at sige noget mere generelt om anvendelsen heraf.

Udstrækningen af varetægtsfængslinger i en sag beror bl.a. på den enkelte sags kompleksitet og efterforskningsmæssige omfang, ligesom det generelle kriminalitetsbillede, gennemførelsen af mentalundersøgelse og berammelsesudfordringer kan have betydning, hvilket har været tilfældet i flere af sagerne i 2021.

Der er stort fokus på, at varetægtsfængslinger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. I alle politikredse er der udpeget en arrestantansvarlig, der har ansvaret for styring og fremdrift i sagerne. For at optimere styringen af arrestantsager yderligere har Rigsadvokaten i samarbejde med flere politikredse udviklet en QlikView-applikation, som fra januar 2022 er blevet benyttet på varetægtsfængslingsområdet.

Der føres løbende tilsyn med området, ligesom statsadvokaterne får forelagt varetægtsfængslinger, hvis der anmodes om forlængelse ud over de i retsplejeloven angivne frister.

I tabellerne og figurerne nedenfor belyses udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængslinger.

Det bemærkes, at varigheden af et varetægtsforløb i tidligere offentliggjorte statistikker blev regnet fra påbegyndelsen af frihedsberøvelsen, og indtil der var afsagt dom i 1. instans, meddelt tiltalefrafald, eller sagen var påtaleopgivet. I 2021 ændrede Rigsadvokaten opgørelsesmetode, således at et varetægtsforløb nu regnes fra påbegyndelsen af frihedsberøvelsen, og indtil der sker løsladelse fra varetægtsfængslingen. Dette betyder bl.a., at varigheden af varetægtsfængslingerne i denne statistik vil være længere end i tidligere offentliggjorte statistikker.

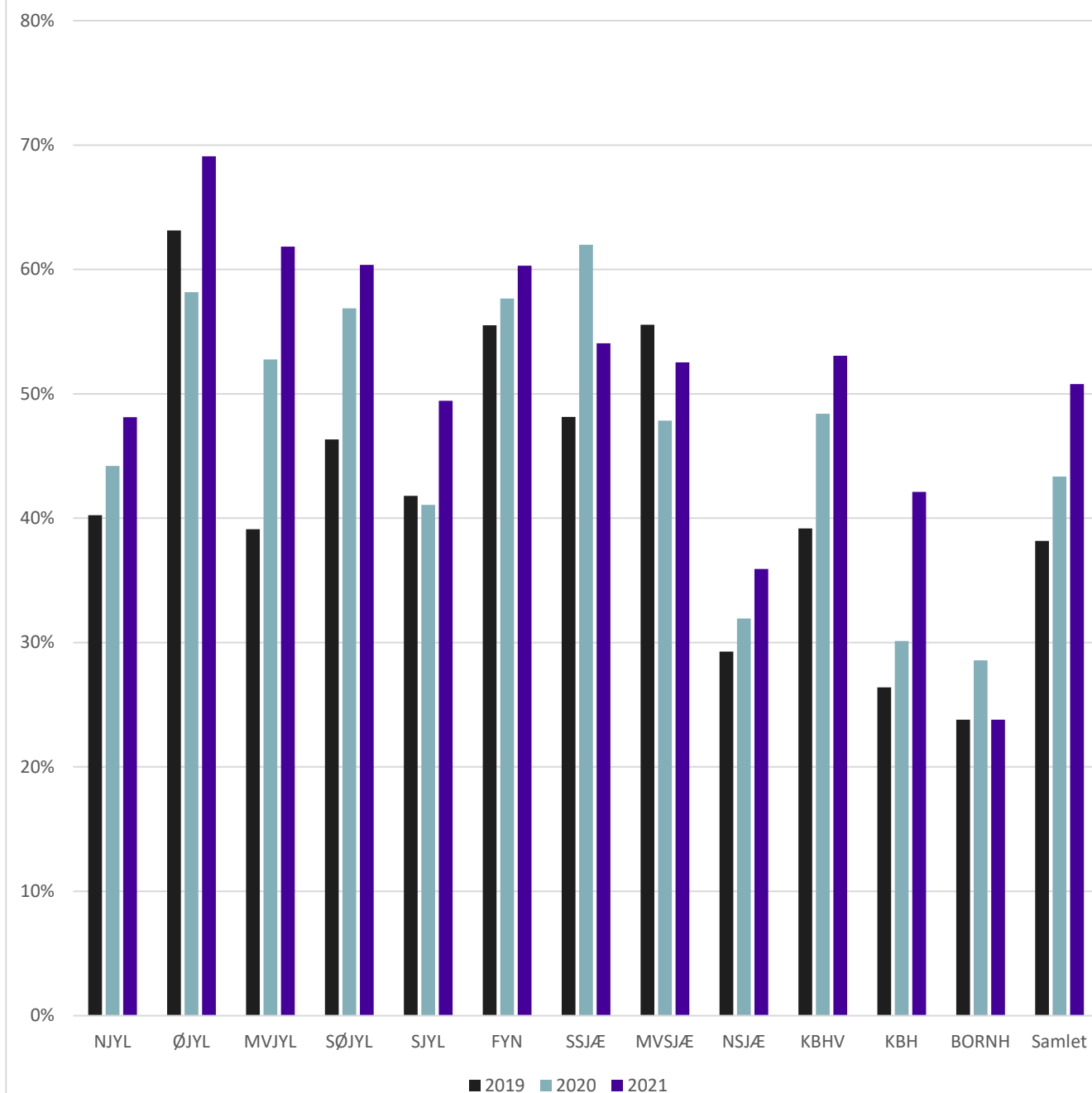
Tabel A**Udvikling i afsluttede langvarige varetægtsfængslinger**

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal varetægtsfængslinger i alt	4.501	4.603	4.385	4.035	3.618
Antal langvarige varetægtsfængslinger	1.483	1.585	1.674	1.749	1.837
Andel af langvarige varetægtsfængslinger	32,9 pct.	34,4 pct.	38,2 pct.	43,3 pct.	50,8 pct.
Gns. varighed af langvarige varetægtsfængslinger (mdr.)	7,2	7,1	8,0	7,8	8,2

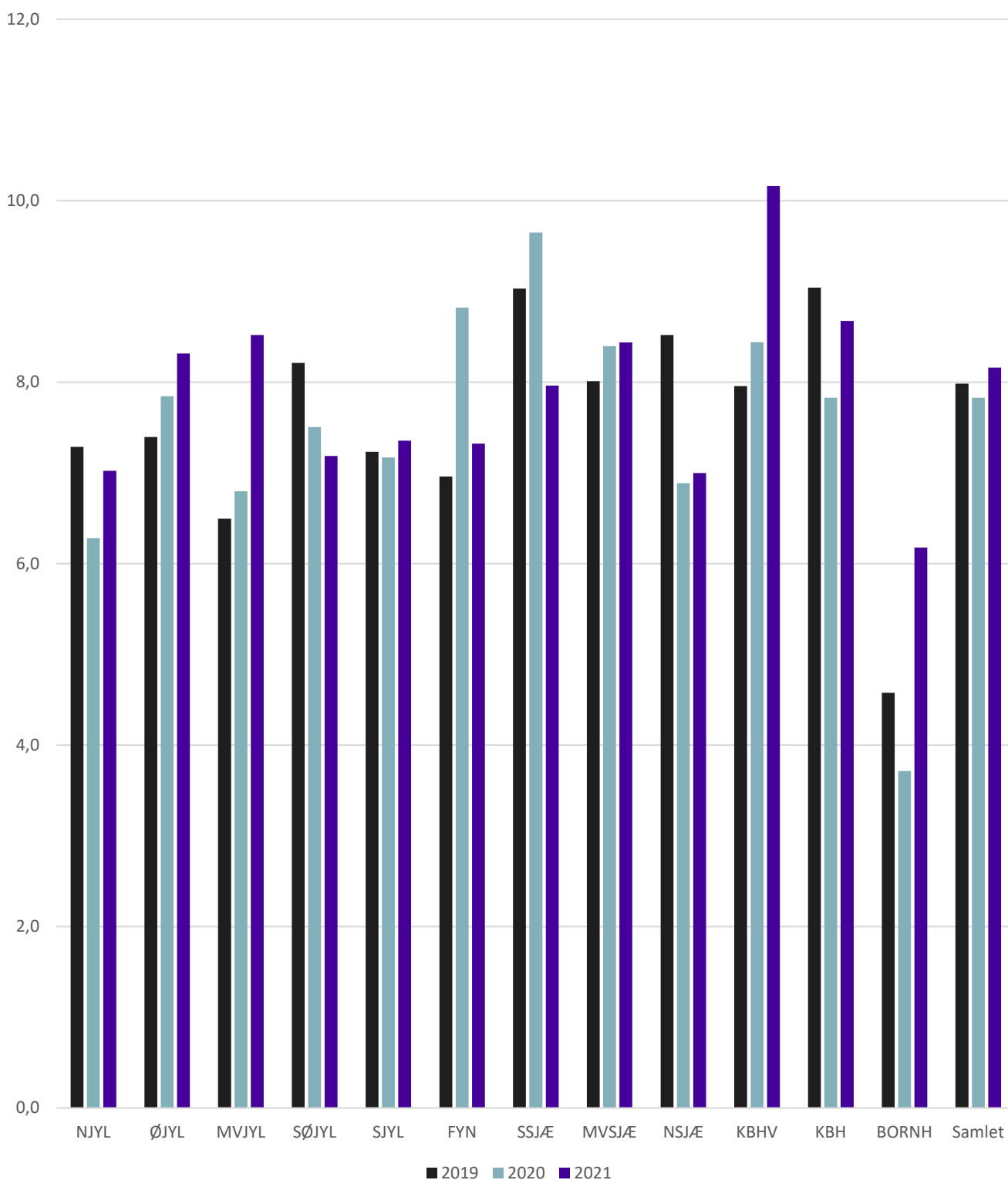
Tabel B**Udvikling i afsluttede langvarige varetægtsfængslinger af personer under 18 år**

	2017	2018	2019	2020	2021
Samlet antal varetægtsfængslinger (u. 18)	246	199	124	173	165
Antal langvarige varetægtsfængslinger (u. 18)	100	65	54	68	89
Andel langvarige varetægtsfængslinger af personer (u. 18)	40,7 pct.	32,7 pct.	43,5 pct.	39,3 pct.	53,9 pct.
Gns. varighed af langvarige varetægtsfængslinger (u. 18) (mdr.)	6,3	5,9	7,6	6,4	6,1

Figur 1: Langvarige varetægtsfængslinger
 Andel langvarige varetægtsfængslinger ud af det samlede antal
 fordelt på politikredse

Figur 2: Langvarige varetægtsfængslinger
Gennemsnitlig varighed i måneder fordelt på politikredse

Metode og datagrundlag - politikredsene i Danmark

Statistikken omfatter sager, hvor varetægtsfængslingen ophørte i 2021. Det betyder, at sager med iværksat varetægtsfængsling i f.eks. 2020, også indgår, hvis varetægtsfængslingen ophørte i 2021. Sager, hvor varetægtsfængsling er iværksat, men ikke afsluttet i 2021, er derimod ikke medtaget.

Opgørelsesmetoden er baseret på antal afsluttede varetægtsfængslinger og ikke antal personer.

Det bemærkes yderligere, at et varetægtsforløb bliver regnet fra påbegyndelsen af frihedsberøvelsen, og indtil der sker løsladelse fra varetægtsfængslingen. I tidligere offentliggjorte statistikker blev varigheden af et varetægtsforløb regnet indtil, der var afsagt dom i 1. instans, meddelt tiltalefrafald, eller sagen var påtaleopgivet. Endvidere bliver et afbrudt varetægtsforløb nu opgjort som to separate forløb, hvor det i tidligere statistikker blev opgjort som et sammenhængende forløb. Følgelig skal data i tidligere offentliggjorte statistikker læses i sammenhæng hermed.

Redegørelsen bygger på dataudtræk fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS), som er fremsøgt via udtræk af statistiske oplysninger fra anklagemyndighedens ledelsesinformationssystem (QlikView).

Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at opgørelser baseret på dataudtræk fra POLSAS indeholder dynamiske data, og efterfølgende opdateringer i systemet vil således kunne have betydning for opgørelsen, herunder opgørelser fra tidligere år. Efterfølgende opdateringer kan f.eks. skyldes rettelse af indtastningsfejl, indtastning af senere kommende eller forsinkede opdateringer eller justering af datatræk til QlikView. Data til brug for denne redegørelse er trukket fra POLSAS den 23. september 2022.

Endelig er data trukket fra POLSAS forbundet med en vis datausikkerhed som følge af politikredsenes eventuelt manglende eller urigtige manuelle registreringer af oplysninger i systemet.

Resultater - Færøernes politi

Færøernes Politi indgår i denne statistik for første gang, og det er derfor endnu ikke muligt at vise udviklingen i de langvarige varetægtsfængslinger.

- Der blev foretaget 28 varetægtsfængslinger på Færøerne i 2021. Heraf var 12 varetægtsfængslinger langvarige, svarende til ca. 43 procent.
- Den gennemsnitlige varighed af en langvarig varetægtsfængsling i 2021 var på ca. 8 måneder.
- Ud af de 28 varetægtsfængslinger i 2021 var den varetægtsfængslede person i 1 tilfælde under 18 år svarende til ca. 3,5 procent.
- Denne varetægtsfængsling var ikke langvarig.
- Der er sket domfældelse i alle de sager, hvor der har været anvendt langvarige varetægtsfængslinger i 2021, og som er afgjort.
- Varetægtsfængslinger i 2021 er generelt hyppigst forekommende i sager vedrørende narkotikakriminalitet og personfarlig kriminalitet.

Tabel C

Afsluttede langvarige varetægtsfængslinger på Færøerne

	2021
Antal varetægtsfængslinger i alt	28
Antal langvarige varetægtsfængslinger	12
Andel af langvarige varetægtsfængslinger	42,9 pct.
Gns. varighed af langvarige varetægtsfængslinger (mdr.)	7,7

Tabel D

Afsluttede langvarige varetægtsfængslinger af personer under 18 år på Færøerne

	2021
Samlet antal varetægtsfængslinger (u. 18)	1
Antal langvarige varetægtsfængslinger (u. 18)	0
Andel langvarige varetægtsfængslinger af personer (u. 18)	0 pct.
Gns. varighed af langvarige varetægtsfængslinger (u. 18) (mdr.)	0

Metode og datagrundlag - Færøerne Politi

Statistikken omfatter sager, hvor varetægtsfængslingen ophørte i 2021. Det betyder, at sager med iværksat varetægtsfængsling i f.eks. 2020, også indgår, hvis varetægtsfængslingen ophørte i 2021. Sager, hvor varetægtsfængsling er iværksat, men ikke afsluttet i 2021, er derimod ikke medtaget.

Opgørelsesmetoden er baseret på antal afsluttede varetægtsfængslinger og ikke antal personer.

Redegørelsen bygger på Færøernes Politis indberetning om varetægtsfængslinger opgjort manuelt, da det ikke er muligt i Færøernes Politis journalsystem (NIFLHEIMR) at trække data om varetægtsfængslinger.